

Začátky karate v Československu

aneb malé ohlédnutí do minulosti

Již v čísle 7–8 / 2006 jsme vám představili jeden z brněnských klubů karate. Připomenu, že se jednalo o Karate klub Brno–Husovice, a povídali jsme si s panem ing. Vítěm Štenclem (2. dan). Pan Štencel si, mimo svých aktivit v klubu, již řadu let dopisuje s Čechoameričanem panem Karlem Kočičkou. Mnohým karatistům se možná vybaví, o koho se jedná. Pan Kočička je jedním z pamětníků začátků karate u nás.

My jsme využili osobní návštěvy pana Kočičky v Brně a položili mu několik všetečných otázek.

■ Můžete se čtenářům Fighter's magazínu představit?

Jmenuji se Karel Kočička a narodil jsem se v Brně. Zde jsem žil až do roku 1980, kdy jsem emigroval do USA. V současné době žiji v Los Angeles v Kalifornii.

■ Přijal jste pozvání do jednoho z největších brněnských klubů karate. Jaký styl karate cvičíte v současnosti? Kdo patří mezi vaše učitele?

Styl, který dnes trénuji, se jmenuje Gosoku Ryu, volně přeloženo rychle a tvrdě. Cvičení probíhá pod vedením Soke Takayuki Kuboty – 10. dan. Kluby, které trénují styl školy Gosoku Ryu, se sdružují v I.K.A. (International Karate Association). Jsou v 54 zemích světa a řadí se mezi největší japonské organizace mimo území Japonska.

■ Nedá mi to a položím otázkou, která mě jako první napadne. Jak jste se ke karate dostal vy? Co pro vás přesně znamená cvičení a trénink karate?

Ke karate jsem se dostal přes nábor v novinách. Když jsem začínal, bylo to něco nového a lákavého. Chtěl jsem poznat něco, o čem jsem měl jen malou představu. Dnes při vzpomínce na těch 38 let tréninku pro mne znamená karate především tisíce hodin tvrdého a dosti často bolestivého cvičení. Ale i příjemného pocitu, že jsem udělal nejen něco pro sebe, ale pomáhal jsem i dalším v poznání tohoto krásného bojového umění.

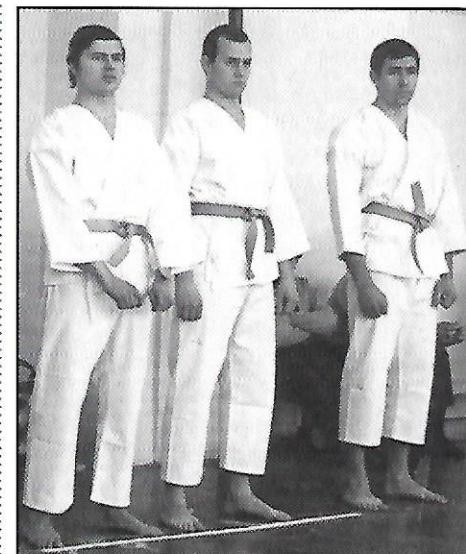
■ Podívejte se prosím trochu do minulosti. Jak se vám vybavuje historie karate u nás? Můžete popsat začátky karate v Československu?

Prvním oddílem v Čechách byl TJ Slovan Československý film. Oddíl vedli ing. Novák a ing. Špička. Dalšími oddíly, které vznikly ve druhé polovině šedesátých let, byly Slavia Praha a Rudá hvězda Praha.

Později vznikaly další oddíly nejen v Praze, ale i v Českých Budějovicích, Plzni a Staré Boleslaví. Na Moravě byl prvním klubem VAAZ Brno, dalším byl TJ Stavební podnik Brno, který se později přejmenoval na Tatran Brno. Zpočátku se v Čechách a na Moravě trénovala takzvaná Česká brána, kterou vyučovali již výše uvedení ing. Novák a ing. Špička. Na konci šedesátých let tento směr zaniká a od počátku let sedmdesátých se v Čechách a na Moravě začíná prosazovat a trénoval japonská škola Shotokan karate. Na Slovensku byl první oddíl Slávia Ekonom Bratislava založen 2. března 1972. Oddíl vedl ing. Kopiník a prvním trenérem byl PhDr. Šebej. Na Slovensku se učil směr Goju ryu, který pomáhal rozvíjet japonský mistr Takeji Ogawa.

■ Cestoval jste také mimo území USA? Byl jste přímo v kolébce karate v Japonsku?

Ano, pracovně jsem pobyl v Japonsku a přímo na Okinawě dva roky. Pokud jsem měl volno, rád jsem se účastnil tréninků v místních dojo. Po zkušenostech ze cvičení zde mohu uvést, že tréninková zátěž, až na některé speciality, je skoro stejná jako

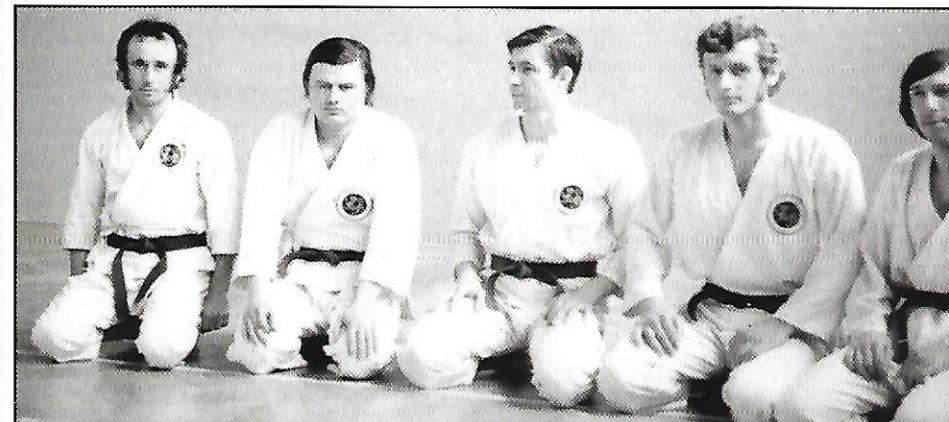

1. turnaj v ČSSR - Praha Kata Shuai (2. prosince 1972)
TJ Stavební podnik Brno: Karel Kočička, ing. Lubomír Opravil, ing. Zdeněk Dočkal

v dojo, kde vyučuju v Los Angeles. Stovky úderů, kopů, krytů, útoků a obran. Vím, že pro mnoho karatistů zůstává návštěva Okinawy něčím, co je pro věřícího katolíka návštěva Vatikánu. Dnes je v Evropě mnoho nejen japonských, ale i evropských instruktorů na velice kvalitní úrovni.

■ Máte velké zkušenosti, proto rádovali jste také mimo území USA? Jaký máte názor na novodobé rozdělování na sportovní a takzvané tradiční karate?

Chtěl bych hned na začátku zmínit, že tohle je čistě můj osobní názor. Toto dělení na sportovní a tradiční je bohužel více méně politikou, která zasáhla i karate. Velký nárůst turnajů v posledních 15 letech

TJ Stavební podnik Brno 1975
Jiří Kočárek, Karel Kočička, ing. Zdeněk Dočkal, Vladimír Krčma a Jiří Wagner

má za následek, že karatistům startujícím na turnajích, se začalo říkat sportovní karatisté. Když někoho budete učít jezdit na kole stále jen na dvorku a nepustíte ho na silnici, brzo z kola sleze a odejde. Měl jsem možnost osobně sledovat mnoho světových mistrovství WKF, JKA, WSKA, JKF, a pokud ta akce nebyla dokonalá, rozhodčí ji nehnadnotili. Dnes máte světové soutěže i na Okinawě a nikdo neříká, že je sportovní nebo tradiční. Je jasné, že pokud se připravujete na turnaj, trénink a příprava je zaměřena hlavně na perfektní techniku. Hlavně jde o co možno nejrychlejší provedení všech technik určených právě pro turnaj. Na tohle téma by se dalo mluvit velice dlouho. Je tu i další věc: otázka trenérů. Ono je lepší někomu tvrdit: ty nesoutěžíš proto, že jsi tradiční karatista. Kde je pak ta možnost ověřit si, že to, co se učím, je dobré? A jsme zase u toho kola. Ano na dvorku jezdí, ale co bude, až vyjedu na ulici?

■ Pozvání do ČR jste dostal mimo jiné i od pana Štencela z Brna. Zajímáte se během návštěvy Česka jen o karate?

Můj zájem během návštěvy ČR samozřejmě není jen karate. Mám zde rodinu a hodně přátel a mnozí z nich jsou právě karatisté z dob minulých, které znám již mnoho let. Ale pokud to čas dovolí, velice rád se jdu podívat na trénink. Jako právě teď. Bohužel v letních měsících většina oddílů mnoho netrénuje nebo nemají o prázdninách prostory na cvičení.

■ Trochu filozofická otázka. Co vám karate dalo a co naopak vzalo?

Když se dnes ohlédu za dobou, co trénuji, tak mně karate dalo mnoho velice dobrých přátel. Velice mnoho hezkých vzpomínek na turnaje, kterých tehdy nebylo zdaleka tolik, co dnes. Takže otázka sportovec nebo tradiční karatista nikoho netrápila.

A co vzalo? No snad jen ten čas v tělocvičnách. Ale zase nevím, zda bych ten čas dokázal uplatnit lépe někde jinde.

■ Uvedl jste, že žijete již spoustu let v USA. Jaké jsou rozdíly v pojetí karate v Americe a v Evropě, nebo je vidíte přímo u nás v Česku?

V USA žiji 25 let. Je to opět jen můj názor, já osobně nevidím moc velký rozdíl v pojetí a trénovanosti karatistů v USA a v Evropě. Třeba Anglie, Francie, Itálie nebo Španělsko dnes představují absolutní špičku v karate. V USA je dnes více vysokých japonských mistrů než v Japonsku. Pokud sleduji dění okolo karate v ČR, zase je to můj náhled na věc, tak si myslím, že na tak malý stát máte poměrně hodně svazů karate. Třeba jen Shotokan, to nepočítám další, jako jsou třeba Goju ryu, Shito ryu, Wado ryu, atd. Celkově vzato zrcadlem pro posuzování kvality karate je národní tým a zde je zase měřítkem soutěž dospělých. Zde, až na dílčí úspěch Tůček – kumite a Nová – kata, nic

První setkání po letech těch, kteří byli u vzniku karate v Čechách a na Moravě - srpen 2003.
První řada - ing. Ivan Vlček, Jaroslav Kulhavý, ing. Rachmy Soebajo, ing. Jiří Fuchs a ing. Pavel Král
Druhá řada - Miroslav Kolář, ing. Zdeněk Dočkal, ing. František Kolář, MUDr. Josef Bláha, Karel Kočíčka a Josef Zvěřina.

moc. Vše záleží především na práci trenérů, i když u vás v ČR je v současné době poměrně dost vyšších danů (5. a 6. dan). Nevím, zda tito mistři odvádějí práci tomu odpovídající. Z vlastní zkušenosti vím, jak těžko a pomalu se postupuje pod japonskými mistry nahoru. Zřejmě i v tom je právě rozdíl karate v USA a Česku.

Není rozhodující, co máš za stupeň na pásku, ale co dokážeš naučit.

■ Závěrem bych vám rád poděkoval za rozhovor. Co byste chtěl nakonec vzkázat našim čtenářům FM?

Na závěr bych chtěl za sebe touto cestou poděkovat. A to alespoň některým, kteří za poměrně těžkých podmínek sedmdesátých let, kdy bylo karate až v poslední skupině sportů, trénovali a nedali se, pomáhali na úkor svého času, a i dalším, kteří dále propagovali tento bojový sport – karate.

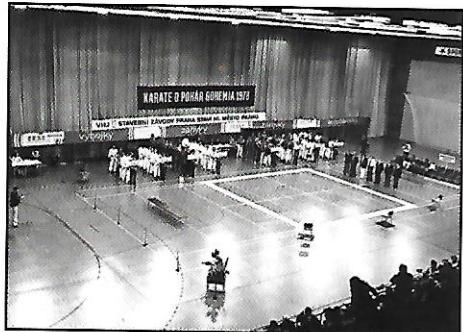
Byli to bratři Králové a bratři Kolářové, Josef Zvěřina, Jan Pytlík, ing. Ivan Vlček, ing. Jiří Fuchs, ing. Jiří Tvrďák, ing. Karel Strnad a ing. Miroslav Rameš. Všichni trénovali v Praze, ale pomáhali rozvíjet karate i v jiných městech.

Na Moravě, a to především v Brně, to byli ing. Polach, ing. Kraus, Petr Skovajsa z Vojenské akademie a dále ing. Zdeněk Dočkal, Jiří Kočárek, ing. Luboš Opravil a Ladislav Krčma z Tatranu Brno.

Jinak bych chtěl všem čtenářům tohoto magazínu, ale i těm dalším co trénují nejen karate, ale i jiná bojová umění a sporty, pořádat mnoho úspěchů a hezkých chvil.

Rozloučili jsme se s panem Kočíčkou, který měl již další povinnosti. Ale domluvili jsme se na další spolupráci. Proto se můžete těšit na další postřehy z USA v některých dalších číslech FM.

Autor: Antonín Grůza
Foto: archiv Karla Kočíčky

Turnaj v karate - pohár Bohemia 1978

Turnaj v karate - pohár Bohemia 1978 - Team Kumite TATRAN BRNO
Doležal (Havířov), Karel Kočíčka, Jiří Drápa (Tatran Brno), Jaske, Hanes, Šlájer (Vojenská akademie A. Zápotockého)

Liga karate 1978 - TATRAN BRNO
Karel Kočíčka, ing. Zdeněk Dočkal, Jiří Drápa, ing. Jiří Gregor a Jiří Wagner
Diplomy předává předseda svazu karate ing. Milan Šimon